

بازی‌هایی برای ارتقا تعاملات اجتماعی کودکان دارای اتیسم

نویسندگان:

Lone Gammeltoft
Marianne Sollok Nordenhof

مترجم انگلیسی:

Erik van Acker

مترجمین:

دکتر بهنوش طحان زاده

(عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز)

فاطمه خورشیا کیسمی

(کارشناس ارشد گفتاردرمانی)

فاطمه اژدرزاده

(کارشناس ارشد گفتاردرمانی)

مژده جمالی

(کارشناس ارشد گفتاردرمانی)

با پیش درآمدی از دکتر سیف اله حیدر آبادی

(فوق تخصص تکامل کودکان)

انتشارات آوای نور

تهران-۱۳۹۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

بازی هایی برای ارتقا تعاملات اجتماعی کودکان دارای اتیسم

نویسندگان: Marianne Sollok -Nordenhof Lone Gammeltoft

مترجم انگلیسی: Eric Van Acker

مترجمین: دکتر بهنوش طحان زاده - فاطمه خورشیا کیسمی - فاطمه
اژدرزاده - مژده جمالی

با پیش درآمدی از دکتر سیف اله حیدرآبادی (فوق تخصص تکامل کودکان)

چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۵۲۶-۷

کلیه حقوق برای ناشر و مولفان محفوظ است. قیمت ۱۶۰۰۰ تومان

سرشناسه	:	گاملتوفت، لونه، ۱۹۵۱ - م.
عنوان و نام پدیدآور	:	Gammeltoft, Lone بازی‌هایی برای ارتقا تعاملات اجتماعی کودکان دارای اوتیسم/ نویسندگان [گاملتوفت لونه، نوردنهاف ماریانه سولوک] ؛ مترجمین بهنوش طحان‌زاده... [و دیگران] ؛ مترجم انگلیسی [اریک وان آکر] ؛ با پیش درآمدی از سیفاله حیدرآبادی.
مشخصات نشر	:	تهران : آوای نور، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۸۸ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۵۲۶-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	عنوان اصلی: Autisme, leg, og social udvikling .
یادداشت	:	کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان " Autism, play and social interaction , ۲۰۰۷، به فارسی برگردانده شده است. مترجمین بهنوش طحان‌زاده، فاطمه خورشاکیمسی، فاطمه ازدرزاده، مزده جمالی.
یادداشت	:	کتاب حاضر در سال ۱۳۹۷ با عنوان " اوتیسم، بازی و تعامل اجتماعی " توسط دانشگاه لرستان و با ترجمه هیثم‌الطیب عبدالرحیم و کورش امراتی فیپا دریافت نموده است.
عنوان دیگر	:	اوتیسم، بازی و تعامل اجتماعی.
موضوع	:	درخودماندگی کودکان Autism in children
موضوع	:	روابط اجتماعی Social interaction
موضوع	:	مهارت‌های اجتماعی Social skills
موضوع	:	روابط بین اشخاص Interpersonal relations
شناسه افزوده	:	نوردنهاف، ماریانه سولوک، ۱۹۵۸ - م. Nordenhof, Marianne Sollok
شناسه افزوده	:	طحان‌زاده، بهنوش، ۱۳۶۴ - م. مترجم
شناسه افزوده	:	وان آکر، اریک، مترجم Van Acker, Erik
شناسه افزوده	:	حیدرآبادی، سیف‌الله
رده بندی کنگره	:	RJ۵۰۶
رده بندی دیویی	:	۶۱۸/۹۲۸۵۸۸۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۷۸۷۵۶۷

تقدیم به ...

مادران مهربان فرشته های دارای اتیسم سرزمینمان که با صبری چون کوه و
مهری چون دریا بال های حمایت خود را بر سر فرزندانمان گسترانده اند...

امیدواریم که این کتاب مسیر پیش روی آنان را شادتر و هموارتر سازد.

مترجمین

شهریور ۹۸

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
پیش گفتار مؤلفین.....	۱۰

فصل اول: کلیات

مقدمه.....	۱۳
رویکرد آموزشی به بازی.....	۱۸
تعامل اجتماعی.....	۱۸
تصویرسازی_ قابل دید کردن یک موقعیت.....	۱۹

فصل دوم

بازی های سازمان یافته.....	۲۱
محدودیت های بازی.....	۲۱
• کجا بازی اتفاق می افتد.....	۲۱
• چه چیزی را به اشتراک می گذاریم؟.....	۲۳
• چه کسی در بازی شرکت می کند؟.....	۲۸
• نوبت چه کسی است؟.....	۳۰
• چگونه باید از وسایل بازی استفاده نماییم؟.....	۳۱
• کجا بازی شروع و خاتمه می یابد؟.....	۳۳
سیستم های حمایت فردی.....	۳۷
• یادآورها.....	۳۷
• بردوباخت.....	۳۸

بازی‌های پیشنهادی ۴۰

بازی‌های ساده ۴۱

• قرار دادن ۴۱

• دادن و گرفتن ۴۳

بازی‌های پیچیده ۴۴

• حافظه ۴۴

• صدا- لوتو ۴۷

• بادکنک بازی ۴۸

• بگرد و پیدا کن ۵۰

• مغازه‌داری ۵۲

• بازی تاس ۵۴

• چرخاندن بطری ۵۶

• جایزه گرفتن ۵۸

• موش ۵۹

• بازی حدس زدنی ۶۲

• عمو زنجیر باف ۶۴

• ستاره بازی ۶۷

بازی‌های دارای قوانین اجتماعی ۷۰

• خانه ۷۱

• مبادله اسباب بازی‌ها ۷۶

• اجازه هست با... بازی کنیم؟ بله / خیر ۷۹

• بازی انتظار ۸۰

• بی خیال ۸۲

کلام آخر ۸۵

واژه‌نامه ۸۷

پیش‌گفتار

کتاب حاضر فصلی نسبتاً جدید در خدمات توان‌بخشی کودکان می‌باشد که علاوه بر توان‌بخشی کودکان در مراکز توان‌بخشی شروع به آموزش مبتنی بر شواهد والدین کرده است برای سال‌های مدیدی نقش اصلی که والدین در توان‌بخشی کودکان در نظر گرفته می‌شد بیشتر به‌صورت هماهنگ‌کننده سرویس‌های توان‌بخشی برای کودکانشان بود و در اجرای مداخلات توان‌بخشی نقش جدی نداشتند. با توجه به اینکه ارائه مداخلات توان‌بخشی کودکان ترجیحاً باید در محیط زندگی طبیعی کودکان اتفاق بیفتد، لذا اخیراً نقش والدین در این امر بسیار جدی گرفته می‌شود. بازی از بهترین روش‌های توان‌بخشی و آموزش کودکان است. بازی‌های هدفمند و طراحی‌شده بر اساس نیازهای کودک از بهترین روش‌های توان‌بخشی در کودکان به‌ویژه کودکان دچار اتیسم دچار کم‌توانایی‌های متعدد در مهارت‌های اجتماعی هستند و کتاب حاضر به‌صورت زیبایی چند بازی باهدف تقویت این مهارت‌ها طراحی کرده است. این کتاب از محبوب‌ترین کتاب‌ها در میان والدین دارای کودکان دچار اختلال اتیسم خواهد بود.. بنده ضمن تشکر از مترجمین محترم کتاب که حداکثر امانت‌داری را در ترجمه کتاب به خرج داده‌اند مطالعه آن را به متخصصین و تمامی والدین به‌خصوص والدین کودکان دچار طیف اتیسم توصیه می‌کنم.

دکتر سیف‌اله حیدرآبادی

متخصص اطفال - فوق تخصص تکامل کودکان

شهریور ۹۸

پیش گفتار مؤلفین

پیدایش کتاب حاضر به دلیل علاقه ما به این موضوع که چگونه کودکان دارای اتیسم می‌توانند مهارت‌های اجتماعی خود را از طریق بازی با یکدیگر در قالب گروه ارتقا دهند، سرچشمه گرفته است. همچنین، بر مبنای تجربه‌های شرح داده‌شده در کتاب "اتیسم و بازی" که توسط Lone Gammeltoft و Jannik Beyer (۱۹۹۸) شکل گرفت و بر پایه چارچوب نظری گفته‌شده در آن کتاب می‌باشد.

هدف این کتاب ایجاد منبعی از ایده‌ها با مثال‌های بالینی از بازی‌های گروهی کودکان دارای اختلالات طیف اتیسم می‌باشد. ایده‌هایی که می‌توانند توسط والدین و متخصصان مورد استفاده قرار گیرند.

همکاری ما بر روی بررسی نقش بازی در سال ۱۹۹۳ در Broendagerskolen، مدرسه‌ای مخصوص کودکان دارای اتیسم و اختلالات یادگیری آغاز شد. در آن زمان بازی به‌عنوان راهی برای کار کردن با کودکان دارای اتیسم مورد توجه قرار نمی‌گرفت و متون درباره‌ی این موضوع بسیار محدود بود.

از آنجایی که بازی نقشی حیاتی در روند رشد اجتماعی کودکان دارد؛ برای ما جای تعجب داشت که بازی کردن در کار با اتیسم چنین جایگاه پایینی دارد، بنابراین تصمیم گرفتیم بررسی کنیم که آیا بازی کردن می‌تواند جهان اجتماعی را برای این کودکان عینی‌تر و قابل‌دسترس‌تر نماید. این مسئله‌ای است که کتاب حاضر سعی بر ارائه آن دارد.

ما از منابع متنوعی در این راه بهره گرفتیم. علاوه بر برنامه TEACCH (درمان و آموزش کودکان دارای اتیسم و سایر کودکان با محدودیت‌های ارتباطی^۱) از کودکان که بهترین شاخص نشان‌دهنده مناسب بودن فضا به‌منظور لذت بردن از بازی هستند، الهام گرفته شد. از کودکان و والدینی که در این راه الهام‌بخش ما بودند تشکر می‌نماییم. همچنین، از همکار روانشناس Maiken Toemming و گفتار درمانگر Anette Ly برای انتقادات و نظرات سازنده‌شان صمیمانه سپاسگزاری می‌کنیم. در آخر به‌طور خاص از روانشناس Jannik Beyer که در طول سال‌ها همواره همراه و الهام‌بخش ما بودند، تشکر می‌نماییم.

Marianne Sollok Nordenhof و Lone Gammeltoft

^۱. Treatment and Education of Autistic and related Communication-handicapped CHildren